

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(درس نهم: شایعه)

«وَ إِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَدَاعُوا بِهِ وَ لَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَ إِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَ لَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا»
نساء/۸۳).

(هنگامی که خبری (و شایعه‌ای) از ایمنی یا ترس (پیروزی یا شکست) به آنان (منافقان) برسد، آن را فاش ساخته و پخش می‌کنند، در حالی که اگر آن را (پیش از نشر) به پیامبر و اولیای امور خود ارجاع دهند، قطعاً آنان که اهل درک و فهم و استنباطند، حقیقت آن را در می‌یابند. و اگر فضل و رحمت خداوند بر شما نبود، به جز اندکی، پیروی از شیطان می‌کردید.)

۱- عکس العمل در مقابل شایعه

شایعه یک مسئله‌ای اجتماعی، اخلاقی و بسیار خطرناک و مهم است. و در مورد نیروهای نظامی و انتظامی و امنیتی، سیاسی و اقتصادی مهمتر است.

پس نشر و پخش اخبار محرمانه و شایعات همیشه به مسلمانان ضربه زده است. نشر اخبار سری معمولاً از روی سادگی، انتقام، ضربه زدن، آلت دست شدن، طمع مادی، خودنمایی و اظهار اطلاعات صورت می‌گیرد.

امام صادق (ع) : کسی که اسرار ما را فاش کند، همانند کسی است که به روی ما شمشیر کشیده باشد.

۲- درس‌هایی از این آیه فوق، در باره موضوع شایعه؛

- رازداری و حفظ اخبار امنیتی وظیفه مسلمانان است و افشای اسرار آنها حرام است.
- پخش شایعات، از حرب‌های منافقان است.
- اخبار جبهه و اسرار نظامی باید به يك نقطه برسد و پس از ارزیابی و تشخیص به اندازه‌ی مصلحت منتشر گردد.
- عوام و عموم مردم، برای تحقیق در باره اخبار منتشر شده باید به اهل آن رجوع کنند.
- کنترل و هدایت اخبار امنیتی و اسرار اجتماعی، ایجاد تشکیلات خبری برای جمع‌آوری و ارزیابی خبرهای سرنوشت‌ساز و عرضه آن به مردم از شئون رهبری است.
- خنثی‌سازی توطئه از راه قراردادن مراجع صلاحیت‌دار در جریان اخبار و بررسی آنها، مصداق فضل و رحمت الهی است.
- مرکزیت صحیح مانع انحراف است و جامعه‌ی بی‌رهبر در دام شیطان می‌افتد.
- انتشار اخبار نظامی و عدم مراجعه به رهبران الهی، پیروی از شیطان است.

۳- پیروی از شیطان

- و اگر کسانی بدون تحقیق اخبار و مطالب دروغ را پخش کنند پیروی از شیطان کرده‌اند. (نساء/۸۳) و اگر این اخبار، در جامعه شایعه ایجاد کرده و باعث اضطراب مردم شود، و آنها باید شدیداً مجازات شوند. (احزاب/۶۰).